

ОСНОВНИ МЕТОДИ В СЪВРЕМЕННАТА ФИЛОСОФИЯ

Димитър Иванов

Софийски университет „Св. Климент Охридски“

Резюме. Статията се занимава с кратък обзор и анализ на двата метода, най-често използвани в съвременната философия – концептуалния анализ и абдукцията. Концептуалният анализ е представен като специфика на всяка философска дейност, доколкото последната е неизбежно с дискурсивен характер. За експликацията на този метод са използвани постиженията на британския философ Гилбърт Райл в областта на философия на езика. Абдуктивният метод, от своя страна, е експлициран чрез примери от философия на науката, с което се утвърждава и неговият силно интердисциплинен характер.

Keywords: method, conceptual analysis, abduction

Методът традиционно се определя като начин на процедиране, характерен е за всички специализирани сфери на човешката дейност и следователно играе важна роля, що се отнася до техниките за писане и преподаване на философия. Тази роля се изразява в предоставянето на терминология и схема на аргументация, като в рамките на хуманитаристиката разликите в аргументацията и терминологията могат да доведат до разлики в предмета на изследване и до разлики в допускането въобще на предмет и на възможност за изследване върху него. Освен това, доколкото „приетите“ терминологии и схеми на аргументация обикновено изчерпват съдържанието на хуманитаристиката като академична дейност, методът е в позицията да представлява дадена философска парадигма в много по-голяма степен, отколкото който и да е друг неин елемент. Следователно, овладяването и усъвършенстването на философските методи представлява една от най-важните дейности за всеки академично/образователно ангажиран професионалист в областта.

В тази кратка разработка ще направя обзор и анализ на два от основните методи в съвременната философия – концептуалния анализ и абдукцията.

Концептуален анализ

Концептуалният анализ е безспорният водач във философската методология, независимо дали тази роля му бива призната (каквото е случаят с традицията на аналитичната философия, в лицето например на Франк Джайксън,

Дейвид Луис, Дейвид Армстронг и др.), или бива премълчана (каквото е случаят с огромен брой „класически“ философи от всякакви епохи и школи – Платон, Хегел, Хусерл, Хайдегер и много други). Експликацията му като специфичен метод на философстване започва още при Фреге, Мур и Ръсел (Beaneу, 2009:§6.1 – 6.3), но достига *относителна* завършеност едва в късните работи на Витгенщайн¹⁾, в трудовете на философите от Оксфордската школа (Гилбърт Райл, Джон Остин, Х. П. Грайс и Питър Стросън, вж. например Beaneу, 2009:§6.8, 6.9), както и в тези на съвременни философи отвъд строго лингвистичната парадигма (Франк Джаксън, Джордж Бийлър и Дейвид Люис, например (Laurence & Margolis, 2003:253). Алтернатива на това схващане за произхода на концептуалния анализ като експлицитен метод може да се привиди във възгледа, според който този произход трябва да се търси при Едмунд Хусерл и неговата философия на „жизнения свят“, опитваща се да определи всекидневния живот като автентичното поле на философското изследване (Beyer, 2009:§7). Тази алтернатива, макар и адекватна от историческа гледна точка, е философски неприемлива, доколкото Хусерл схваща всекидневието само като обект на изследване (ibid.), а не като сфера, предоставяща самата методологическа рамка на изследването (а именно – всекидневния език); допълнителен аргумент за тази неприемливост може да се търси в Хусерловата (и Брентановата) менталистка (макар и неинтроспективистка, поне по силата на претенцията си) постановка.

Каква е спецификата на концептуалния анализ в рамките на аналитичната традиция? От поставените възражения към възгледа за Хусерловата философия като основа на концептуалния анализ лесно могат да се изведат базовите характеристики на последния. На първо място трябва да се посочи езиковата му природа, обусловена в известна степен от позицията му в историята на големите парадигми във философията: експликацията на концептуалния анализ започва по времето на т. нар. „лингвистичен обрат“, в рамките на който се изследват философски проблеми чрез *анализ* на езика (Beaneу, 2009:§8). По-точно е обаче да се каже, че в рамките на този обрат *всички философски проблеми се припознават като езикови наред с методологията, обичайно използвана при третирането им* (Витгенщайн, 1988:4.0031).

На второ място поставям онова, което често се отбелязва като прагматичен характер на концептуалния анализ и което аз предпочитам да назова „философски бихевиоризъм“, за да го различа от съответствието му в „науката“ за поведението (тук и оттук нататък под „наука“ за поведението“ ще имам предвид така наречената „психология“, а не етологията, като думата „наука“ в това словосъчетание винаги ще бъде употребявана в кавички, за да се маркира леката неточност на референцията ѝ), от една страна, и от прагматизма в широк контекст, от друга. „Прагматичното“ не надминава наблюдаваното езиково поведение; *ползата* тук не е фактор, тъй като всекидневните употреби не могат да

бъдат *принципно* „полезни“ или „неполезни“ – те просто *са*, а концептуалният анализ се занимава с това, как те *са конкретно* и така етикетът „прагматично“, често прикачан към концептуалния анализ, се оказва неточен. От друга страна, езиковото поведение е специфичен вид поведение, който следва внимателно да се разграничи от „предмета“ на изследване в рамките на „науката“ за поведението поради обяснителните трудности, свързани с бихевиористичното обяснение на езика (Карагеоргиева, 2008: 138). Това разграничение представлява предизвикателство, тъй като за провеждането му е необходимо включването на епистемологическата перспектива от първо лице²⁾, при която езиковото поведение не се изчерпва със сензомоторни взаимодействия, а представлява обмен на *семантични съдържания*, натоварен с всекидневни (тук влизат и т. нар. „психологически“), филологически, невронаучни и философски импликации. За щастие, тази задача излиза от фокуса на настоящия текст и затова за момента ще бъде оставена настрана. Сега е достатъчно да се посочи, че концептуалният анализ не се припокрива нито с философския проект на прагматизма, нито с „науката“ за поведението (може би най-важната разлика във втория случай е методологическа – концептуалният анализ има претенцията да работи *a priori*, или както гласи съвременният израз на този тип подход – „от креслото“). Накратко, концептуалният анализ работи *само и единствено* с езиковата употреба – просто казано, думата (или понятието), изречението (изказването в разговор) или текста (речта в монолог) в тяхната конвенционална или индивидуална ситуираност в рамките на езиковата тъкан (Карагеоргиева & Иванов, 2007:54).

На трето място следва да се опише по-подробно вече споменатата претенция на концептуалния анализ да достига до априорни истини, що се отнася до езиковата употреба. Това по-подробно описание неизбежно ще включи и критика на разбирането за априорност, което защитниците на концептуалния анализ в аналитичната традиция (Стросън, Джаксън, Бийлър и т.н.) безкритично наследяват от Кантовата философия. Според тях, доколкото философът е компетентен носител на езика, спрямо който концептуалният анализ се прилага, не е нужно да се провежда (емпирично) изследване върху действителните езикови употреби въз основа на представителна извадка от употребите на други компетентни носители на този език. Това допускане почива на предразсъдъка за едно холистично единство на езика, което някак „поравно“ се разпределя сред носителите на последния. Тук ще се опитам да покажа, че въпросното допускане се проваля най-малкото от гледна точка на ограниченията, приложими към когнитивните способности на индивида носител.

С оглед на една по-голяма яснота при излагането на априористката претенция и нейната критика, ще разгледам един случай на концептуален анализ от великолепия труд на британския философ Гилбърт Райл *The Concept of Mind*:

Когато човек бива описан чрез един или друг епитет на *интелигентността* (курсивът мой, в случая концептуалният анализ е *съсредоточен* върху по-

нятието за *интелигентност* – б.а.), като например „хитър“ или „глуповат“, „разсъдлив“ или „безразсъден“, това описание *не приписва* (курсивът мой) знание или невежество спрямо една или друга истина, а способността или неспособността да се правят определени неща. [...]

Какво съдържат нашите описания, според които хората знаят как да се шегуват и да оценяват шегите, да говорят правилно, да играят шах, да ловят риба или да спорят? Част от това, *което се има предвид* (курсивът мой), е, че когато извършват тези действия, те го правят добре – правилно или ефективно или успешно. Техните действия отговарят на определени стандарти или удовлетворяват определени критерии. Това обаче не е достатъчно. Добре настроеният часовник показва времето точно, а добре дресираният тюлен в цирка изпълнява безпогрешно номерата си, но ние *не ги наричаме „интелигентни“* (курсивът мой). Ние *запазваме това название* (курсивът мой) за хора, които са отговорни за своите действия. Да си интелигентен не означава просто да удовлетворяваш критерии, а да ги прилагаш; да регулираш действията си, а не просто да си добре регулиран. Действието на даден човек се описва като внимателно или умело, ако той е способен да открива и поправя грешки, да повтаря и надгражда успехите си, да се възползва от чуждите примери и т.н. (Ryle, G., 1951:27-28)

В цитирания пасаж и в неговия контекст Райл анализира понятието за интелигентност като част от менталисткия речник на всекидневния език, който „науката“ за поведението наследява. Целта му е да редуцира изреченията, съдържащи менталистски термини, до изречения, чието съдържание представя склонност да се прояви определено поведение – в случая, поведение, чиято склонност за проява маркираме с езиковата употреба „интелигентност“. Вижда се, особено на местата, на които съм добавил курсив, че Райл аргументира тезата си (в рамките на цитирания пасаж) чрез позоваване на това, как *не използваме* думата „интелигентност“, нейните производни форми и нейните епитети и съответно на това, как ги *използваме* във всекидневната си езикова практика. Това маркиране на употреби е характерно за концептуалния анализ и позволява идентифициране на компонентите на понятието така, че след като анализът завърши, структурата на понятието да може да се експлицира.

Райл се позовава на прокараните, утвърдените, „утъпканите“ във всекидневната езикова практика употреби, които действително могат да се нарекат „априорни“, но разбира се, единствено спрямо опита на Райл като индивид – не и спрямо всеки възможен опит, както би твърдял един кантиански прочит на концептуалния анализ. Проблемът е именно в ограничената приложимост на идеята за априорност. Това, което за Райл изглежда априорно (в смисъл на установено като езикова конвенция преди личния му опит), за друг може да е напълно следопитно, ако последният е запознат само с алтернативни (спрямо тези на Райл) употреби на въпросната дума/израз. В такъв случай за послед-

ния конвенцията (или схемата за употреба на дадена езикова единица) е (напълно) различна от тази, която Райл имплицира. Например напълно възможно е този индивид да схваща приписването на „интелигентността“ и производните от нея термини именно като приписване на „знание или невежество спрямо една или друга истина“, а не като „способността или неспособността да се правят определени неща“. Първата постановка е менталистка и лесно се идентифицира с определени философски подходи, но това не означава, че тя не е застъпена и в дадени ситуации на всекидневна езикова практика, като например: „Той е много интелигентен и ерудиран човек, но в същото време е много притеснителен и непохватен“. Следователно, постановката, приложена от Райл (например „Той не е достатъчно интелигентен, за да нареди пъзела“), е валидна само за някои ситуации на употреба на всекидневен език и при това не влиза в дизюнкция със ситуации на алтернативна употреба, защото и двата типа ситуации са възможни и следователно употребите са легитимни. Така обаче обобщаването на едната като априорно валидна за сметка на другата става неприемливо поради липсата на единна (не-амбивалентна или не-разпределена) конвенция за употреба на думите във всекидневния език.

Тази липса се дължи преди всичко на вариращите когнитивни способности на езиковите носители и съответно на различните съдържания на семантичната им памет, включваща освен общи факти за света и схемите за прилагане на езиково значение (друг начин да се каже това е: съзнанието е vyplътено и затова, поради липсата на общо „въплъщение“/тяло, не „прави пряк контакт“ със съзнанието на другите индивиди). Научаването, акомодирането, помненето и прилагането на една употреба за сметка на друга очевидно е налице, въпреки че има и индивиди, които владеят всички (обозрими) ситуации на употреба на дадена дума/израз. Тази способност обаче е по-скоро въпрос на специализирано обучение и следователно излиза от претенциите да се изследва всекидневният език. Така стигам до едно аргументирано утвърждаване на извода, че претенцията за априорност на концептуалния анализ е проблематична, още повече ако бъде интерпретирана в кантиански стил.

Четвърто, представят се контрапримери, проблематизиращи валидността на примерите за езикови употреби, върху които анализът е изграден, анализът се изменя, за да ги усвои, и се дават аргументи защо въпросните контрапримери не бива да се вземат под внимание (т.е. като релевантни в случая). Тук се проявява една от слабостите на концептуалния анализ – контрапримерите посочват различни спрямо предложените за анализа употреби, които, поне в някои случаи, могат да се дължат на различен дискурс, т.е. на различен подход към проблема и тогава предпочитането на едните примери за сметка на другите става безпринципно. Такъв е и случаят с Райл – той отхвърля квазиспециализирания философско-психологически менталистски дискурс за съзнанието в полза на анализа на понятието за съзнание в рамките на всекидневния език,

но аргументите за това отхвърляне *вече* се основават именно на приемането на последния като единствено средство за подобен анализ. Така дискурсът, в който анализът се провежда, служи като имплицитен аргумент за собствения си приоритет просто поради факта, че анализът се провежда в неговите рамки. За да се избегне тази безпринципност, на концептуалния анализ са нужни аргументи за преимуществото на един дискурс пред друг (например на неспециализирания пред определен специализиран такъв), а това напуска пределите на лингвистичната парадигма, защото дискурсите не могат да бъдат приоритизирани без оглед на аргументи, рефериращи фактори, които надхвърлят границите на самите дискурси.

Разбира се, възможно е да се издигне аргумент за приоритизация на даден дискурс, който привидно да не излиза от рамките на лингвистичната парадигма. Става дума за аргумента за редукция на специализиран до всекидневен дискурс, нагласата за който може да се проследи до представителите на Оксфордската школа и по-специално, *въпреки изричните му уточнения*, Х. П. Грайс, доколкото според последния различията между идеален/формален език (т.е. специализиран дискурс) и неформален език (т.е. всекидневен дискурс) се дължат на „често допускана грешка“ (Grice, 1995:24). Следвайки нагласата на Грайс, специализираният дискурс в последна сметка произлиза от (и следователно е редуцируем до) всекидневния език – логическите правила са идентични, а семантиката е очевидно сходна, но имайки предвид онтогенетичното и филогенетичното първенство на всекидневния език, трябва да приемем неговата роля на „максимален език”³⁾. Първо, произходът не гарантира редукция на произлязлото *x* до онова *x*, което го е породило. Друг представител на Оксфордската школа – Джон Остин, си дава ясна сметка за това: обикновеният език има първата дума във философията, но съвсем не и последната (Austin, 1970:185). Второ, това, което този аргумент не отчита, е наличието на *нови референти*, които специализираният дискурс следва да интегрира. Макар че термините, които се използват, за да реферират тези нови същности, произхождат или от всекидневния език, или (по-често) от езици, „лишени от всекидневие“ (латински и старогръцки, например), тяхната употреба (ситуация на използване) е онова, което ги отбелязва като *изцяло нови термини*. А това, което прави ситуацията *нова*, е именно промененото състояние на нещата, отчетено вследствие на *наблюдението*, а не вследствие на *езиковата практика*, а още по-малко – вследствие на не-екипирания за специализирано наблюдение и работещ само на мезониво всекидневен език.

Следователно, тук методът на концептуалния анализ се сблъсква със serioзна трудност, предизвикана от строгата му локализация в лингвистичната парадигма на философстване и от невъзможността анализът на всекидневния език да бъде аргументиран без напускане на въпросната парадигма.

Въпреки представените дотук критики концептуалният анализ остава най-важният и най-обхватният метод на философията. Независимо дали ще го схва-

щаеме в параметрите, придадени му от Оксфордската школа и аналитичната традиция въобще, или в тези на феноменологията и диалектиката, в последна сметка концептуалният анализ може да опише, критикува и защитава всяка система от възгледи/теории, защото е неизбежно хомогенен с въпросната система, доколкото е „направен“ *от* и „работи“ *с* език. Поради това философията, с някои изключения (например екзистенциализма, който разчита по-скоро на стабилността на всекидневните употреби, а не на анализа им), е обречена да работи с концептуален анализ (наред с други методи, разбира се), стига на последния да не се придават твърде рестриктивни рамки (например изискването да работи само с всекидневния език или да протича единствено в рамките на контрарни/контрадикторни понятия, какъвто е случаят с диалектиката). За разлика от класическото схващане в аналитичната традиция, аз отнасям концептуалния анализ *и към* специализираните дискурси на науката, макар че там той може да бъде рефериран по-сполучливо като „анализ на обяснителните понятия“ (Карагеоргиева, 2008: 73–74).

Абдукция

„Терминът „абдукция“ бива въведен в теорията на логиката от Чарлз Пърс в края на XIX в. Въведението му не е изцяло оригинално, доколкото „абдукция“ е приемлив превод на Аристотеловото *aragoge*, което се превежда също и като „редукция“, а на латински е преведно от Жулио Пачио като *abductio*. За Аристотел абдукцията е силוגизъм, при който от сигурна голяма предпоставка и само вероятна малка предпоставка се стига до само вероятно заключение. По-новото развитие на концепцията набляга на важността на извеждането на причини въз основата на следствия.“ (Gabbay & Woods, 2005:39)

Подобно на концептуалния анализ, абдукцията (или „обяснението към най-добрата хипотеза“, както още я нарича Пърс) често се използва, без да се експлицира като специфична техника, а когато тази експликация е налице, тя може да варира в значителна степен. „Трансцендентална дедукция“ (Имануел Кант) и „регресивна абстракция“ (Леонард Нелсон) са други имена на „абдукция“, които обаче излизат от формалните параметри на последната като логическа операция и в същото време всеки от тях има собствена специфика. Така „абдукция“, като отправен термин за разглеждане на съответния философски метод, по-скоро служи като произволен „вход“ към група от методи или техники, обединени на базата на допускането на *ненаблюдаеми* предпоставки, предусловия, правила, принципи, процеси, същности или свойства от разнообразен характер с цел обяснение на *наблюдавани* събития/явления/факти.

Абдукцията е присъща на специализирания дискурс в по-голяма степен отколкото концептуалния анализ, доколкото последният преструктурира или, по-общо казано, изменя семантиката, а първият работи със специфични референти, които са или поне *следва* да бъдат фиксирани в известна степен от определени емпирични данни. Концептуалният анализ би изместил зависимостта на рефе-

рентите от емпирията по посока на зависимост от концептуализацията, което не е приемливо в рамките на съвременната наука. Налице са много примери за употребата на абдуктивно обяснение в науката: като се започне от допусканията на калоричната теория (налице е усещане за топлина, следователно *трябва* да има „*нещо*“ като топлина – течност, например (Müller, 2007:10), и се свърши с теорията за големия взрив (налице е Доплеров ефект при наблюдението на отдалечените галактики, следователно: вселената се разширява и оттук – вселената е възникнала от свръхконцентрирана материя (Einstein, 1916:20).

Във философията (и хуманитаристиката като цяло) употребата на абдукция е още по-разпространена поради по-слабата и по-неопределена (холистична) зависимост на философската практика от емпирията. С други думи, там където наблюденията стават все по-неспециализирани по отношение на своята насоченост, честота, систематичност и резолюция, абдукцията придобива все по-голяма роля. Не е пресилено да се каже, че абдуктивният подход доминира цели парадигми и дисциплини в класическата западна философия поради отказа на последната от систематично наблюдение и анализ на последното. Метафизиката например по същество е изцяло абдуктивна, защото съди за това, как нещата *необходимо* следва да стоят. Ето защо тя се проваля там, където приписва на абдуктивните си твърдения дедуктивен или очевиден характер и следователно отхвърля тяхната изводимост от опита. Тази претенция е силно контраинтуитивна и контранаучна: не е възможно индивидът да има представа за това, как стоят нещата отвъд познанието му, без да е придобил способността да екстраполира онова, което знае, до онова, което не знае (а това екстраполиране не е нищо друго освен вид индукция). В противен случай ще се наложи да поддържаме твърдението, че състоянието на нещата може да бъде определено, без ние да знаем (или да допускаме на базата на това, което знаем) как то е определено, а това е абсурд, защото тогава не бихме знаели, че то е определено, така че да твърдим това, и още повече да експлицираме въпросното определение в детайли.

Основният недостатък на абдукцията е нейната изключително слаба валидност, особено в случай че абдуктивно издигнатата хипотеза не е безалтернативна. Това означава, че ако след вземане предвид на всички релевантни фактори остава повече от една възможна хипотеза, валидността на избраната хипотеза вече не е въпрос на стриктна и адекватна методология, а единствено на късмет. Например, ако в основата на дадено девиантно поведение след извършване на необходимите изследвания *могат* да стоят *ненаблюдаеми* сексуални фактори, социални фактори и еволюционни фактори (т.е. липсват критерии за еднозначен избор), допускането само и единствено на един от тези набори *ненаблюдаеми* фактори (както например прави Фройд (Lear, 2005:55)) като обяснение на въпросното поведение е произволно и следователно валидността му е непроверима. Така в последна сметка валидността на такова еднозначно полагане при

равна „сила“ на конкуриращите се хипотези на една от тях като единствено възможно обяснение си остава въпрос на късмет или, с други думи, на произвол.

Избягването на посочения недостатък налага прецизен анализ на възможните абдуктивни хипотези и премахването на тяхната нееднозначност. Добросъвестното извършване на този анализ би разграничило наивната от рефлектираната абдукция и би гарантирало на последната по-висока научна значимост. Този „абдуктивен“ анализ изисква употребата на всички релевантни средства за аргументация и наблюдение. Това, че абдукцията в последна сметка постулира ненаблюдавано *X*, което да играе ролята на експлананс, не означава, че наблюденията не могат да служат като средства *срещу* постулирането на алтернативно ненаблюдавано *X*. От изискването за наблюдение отново може да се заключи, че абдукцията е в по-голяма степен и научен метод в сравнение с концептуалния анализ, който в общия случай има претенцията за априорност и следователно отхвърля нуждата от специализирано наблюдение с оглед на достигането на адекватни резултати.

БЕЛЕЖКИ

1. „За *голям* клас случаи (ако не за *всички* случаи) на използване на думата „значение“ тя може да се обясни така: значението на думата е употребата ѝ в езика“ (Витгенщайн, 1988:162).
2. Важно е да се отбележи, че употребите „от първо лице“ и „от трето лице“ не се превеждат безпроблемно съответно до употребите „субективно“ и „обективно“. Докато вторите имат метафизически/онтологически конотации, първите са по-скоро познавателни подходи, винаги отчитащи взаимоконститутивното отношение между познаващ и познавано.
3. Всекидневният език е матрицата, чрез която всяка информация бива структурирана, за да получи окончателен смисъл. Следователно, той е „максимален език“, доколкото дава последните проследими на езиково ниво основания на компонентите на всевъзможни специализирани езици и ги осмисля в контекста на най-разбираемите на интерсубектно ниво понятия. Това означава, че обяснението и разшифровката на всички останали езици неизбежно минава през употребата на всекидневен език.

ЛИТЕРАТУРА

- Витгенщайн, Л. *Философски изследвания*. В: *Избрани съчинения*, изд. „Наука и изкуство“, София, 1988.
- Карагеоргиева, А. *Философия на съзнанието*. ИК „Библиотека 48“, София, 2008.

- Карагеоргиева, А., Иванов, Д. *Природа и структура на понятията според „Философски речник на всекидневния език“*. В: „Философски алтернативи“, бр. 4, 2007.
- Austin, J. L. *A Plea for Excuses*. In: Urmson, J. O., Warnock, G. J., (eds.) *Philosophical Papers*, Oxford: Clarendon Press, 1970.
- Beane, M. *Analysis*. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Summer 2009 Edition)*, Edward N. Zalta (ed.), URL = <<http://plato.stanford.edu/archives/sum2009/entries/analysis/>>
- Beyer, C. *Edmund Husserl*. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy (Fall 2009 Edition)*, Edward N. Zalta.
- Einstein, A. *Relativity: The Special and General Theory*. Methuen & Co Ltd, 1916.
- Gabbay, D. M., Woods, J. *A Practical Logic of Cognitive Systems, Volume 2: The Reach of Abduction: Insight and Trial*. London. Elsevier B. V. 2005.
- Grice, H. P. *Logic and Conversation*. In: *Studies in the Way of Words*, Harvard University Press, 1995.
- Laurence, S., Margolis, E. *Concepts and Conceptual Analysis*. In: *Philosophy and Phenomenological Research*, Vol. LXVII, No. 2, September 2003.
- Müller, I. *A History of Thermodynamics*. Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2007
- Ryle, G. *The Concept of Mind*. The Mayflower Press, 1951.

CARDINAL METHODS IN CONTEMPORARY PHILOSOPHY

Abstract. This article is concerned with a short review and analysis on the most prominent methods in the contemporary philosophy – conceptual analysis and abduction. The former is argued to be necessary for any philosophical activity whatsoever since all philosophy is inevitably linguistic in character. Conceptual analysis is made explicit by referring to the accomplishments of the British philosopher Gilbert Ryle in the area of the Philosophy of Language, while abduction is clarified through examples from the Philosophy of Science, thus affirming the interdisciplinary character of this method.

Dimitar Ivanov

✉ Assistant Professor, Philosophy Department
e-mail: d.elchinov@gmail.com
Sofia University „St. Kliment Ohridsky“
Sofia, Bulgaria
Postcode 1504
15 „Tsar Osvoboditel“ blvd.